

NOM: ESTEVE MONTARDIT

TUTOR: XAVIER MASSANA GARCIA

CENTRE D'ENSENYAMENT: IES PERE FONTDEVILA

Vilaformiu, centre eqüestre i casa rural

La principal raó que m'ha portat a fer aquest treball ha estat el fet que, segons les meves fonts d'informació, mai no s'havia presentat cap altre treball de recerca sobre Vilaformiu. Tot i això, des d'un bon principi m'interessava tractar un tema que fos de l'àrea d'educació física.

L'estudi de Vilaformiu em va permetre treballar dues branques diferents: el centre eqüestre i la casa rural, tot i aprofundir més en l'apartat del centre eqüestre.

Així doncs, l'objectiu principal d'aquest treball és introduir-se en el món hípic i descobrir una disciplina eqüestre com és el raid.

Pel que fa al contingut del treball, l'he estructurat en quatre apartats diferents: el primer apartat està destinat a la casa en si. Observem que la casa de Vilaformiu està situada en un medi rural, sobre Berga, en el punt mig de la comarca, on es produeix la divisió entre l'Alt i el Baix Berguedà, propera a la serra de Queralt i la Figuerassa. Si observem sobre un mapa la posició de la casa veurem que es troba en un lloc estratègic, a causa del contrast que es produeix amb la proximitat a un nucli urbà important, com és Berga, al mateix temps que ens ofereix la possibilitat d'estar aïllats en plena natura gràcies a un seguit de turons que l'envolten deixant l'espai obert a l'oest, que proporciona una vista espectacular al pantà de la Baells.

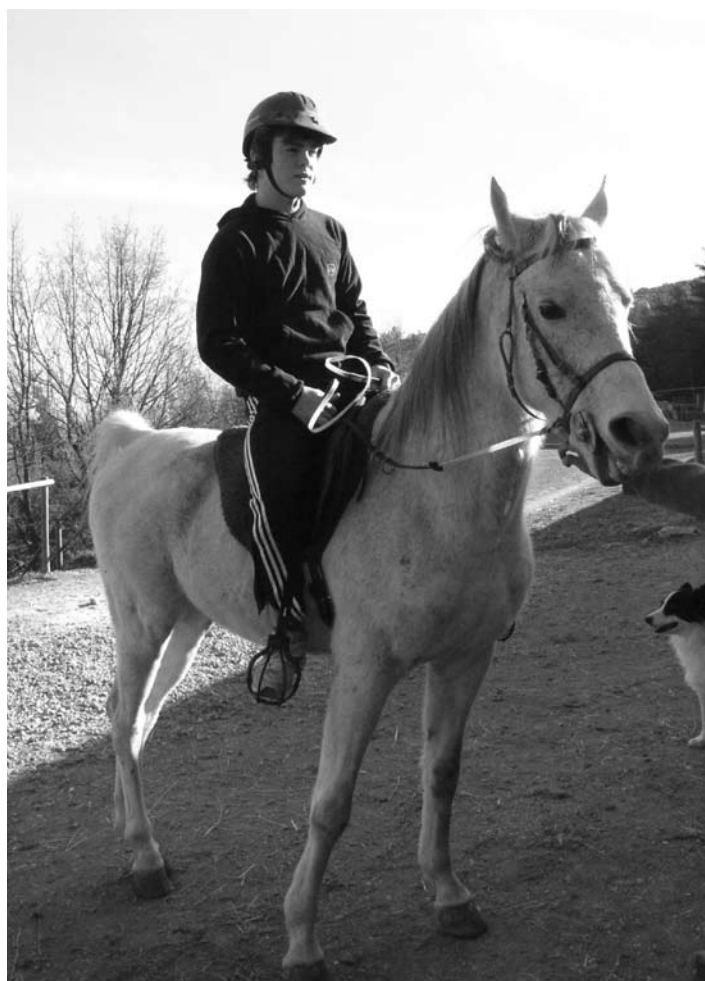
La principal activitat de la finca és la ramaderia bovina i el pupil·latge i doma de cavalls. Al costat mateix de la masia hi ha un

allotjament rural independent que complementa l'economia familiar.

L'activitat de Vilaformiu té un seguit d'objectius. En primer lloc oferir un gran ventall d'activitats per tal de satisfer en un grau màxim el temps d'oci del client, i familiaritzar els clients amb el medi rural i alhora donar-los a conèixer les seves possibilitats i la forma de vida dels habitants de la comarca. En segon lloc, entre d'altres objectius es pretén proporcionar tots els recursos materials i tècnics de la millor qualitat, necessaris per a la realització de les activitats en les condicions més òptimes, donar una vessant ludicoesportiva a totes les activitats i permetre que el client pugui escollir quines activitats vol fer d'entre una variada oferta actualitzada i que estan organitzades per la pròpia casa. A més a més també es treballa la part de primers auxilis per si un client té algun possible accident.

En el segon apartat es fa una descripció del cavall, l'animal protagonista durant la major part del treball.

L'actual espècie de cavall (*Equus Caballus*) és fruit d'una llarga evolució que comença al període eocè del l'era terciària. En aquella època va viure l'*eohippus*, un animal semblant al cavall, més petit, però que tenia quatre dits davant i un darrere. Habitava en els boscos pantanosos d'Amèrica del nord i d'Europa. A partir d'aquest *eohippus* es va produir una llarga evolució: hi va haver un augment de talla i una disminució del nombre de dits, que va

acabar en el cavall actual, amb un sol dit funcional.

El cavall és un mamífer de mides mitjanes, o més aviat grans, i que té una constitució forta i àgil a la vegada. Les femelles reben el nom d'euga, i els petits o joves reben el nom de poltres.

Pel que fa a la seva morfologia, les seves extremitats són llargues, aptes per córrer, i els peus prenen contacte amb el terra només amb un dit, el tercer de la darrera

falange, la qual és recoberta pel casc. El dentat definitiu consta de quaranta dents i els ullals són rudimentaris (aquests els manquen a les femelles). El cap és relativament gros, sostingut per un coll llarg i musculós. Però malgrat tenir un cap gros té les orelles petites. La cua acostuma a ser llarga i caiguda entre les potes del darrere.

El crit del cavall s'anomena renill o aïnada.

Pel que fa al seu règim alimentari, el cavall és herbívor i granívor.

Antigament el cavall ja s'utilitzava com a animal de tir, de càrrega i de sella. Aquest apartat també inclou la classificació dels cavalls, ja sigui per la raça o pel pelatge i les malalties més comunes, que són: els artisitins, que són uns fongs al treball; el còlic, que és el «mal de panxa»; la laminitis, que és una inflamació de les làmines del casc; el constipat i les ranilles podrides.

El tercer apartat del treball explica el centre eqüestre.

En aquests moments, l'hípica de Vilaformiu té trenta cavalls i cadascun d'ells té el seu corresponent *box*. Requereixen d'un cert manteniment, com són les feines diàries: donar menjar i beure cada dia; les feines mensuals, com poden ser encarregar el pinso; i les feines anuals, com per exemple pintar els corrals i desparasitar els cavalls.

Vilaformiu té un gran ventall d'activitats, entre les quals hi trobem: classes d'equitació, classes d'equitació amb ponis, hipoteràpia i cursos de tot tipus de doma. Cal anomenar també les colònies amb cavalls o amb ponis.

També hi podem trobar tot aquell seguit de preparatius d'abans i després de muntar el cavall: primer de tot se li posa el capçal per treure el cavall del seu *box* i poder-lo lligar per després raspallar-lo, perquè quan li posem la sella no hi puguin haver possibles rascades. Després de raspallar-lo li posarem la sella i el filet, i llavors ja el tindrem a punt per muntar.

Un altre punt important són els aires del cavall, és a dir, els diferents ritmes que té el cavall a l'hora d'avançar. Aquests són el pas, que equival a caminar; el trot, que ve a ser una manera més ràpida d'avançar, però no la més ràpida; i el galop, que aquesta és la manera de córrer més veloç que té el cavall.

Quan pugem a un cavall i tenim pensat muntar, el genet ha de tenir una postura adequada perquè el cavall estigui còmode amb la nostra càrrega. Primer de tot les galtes del cul han d'estar el més endavant possible de la sella. Els genolls han d'estar

flexionats de manera que ens permetin aixecar-nos si cal. La posició de les cames ha de ser natural, ni estirades enrere ni endavant. Les puntes dels peus només posades una mica dins dels estreps, de manera que els talons han d'anar avall; i quan no portem estreps han de penjar lliurement i els talons amunt. El cos relaxat i vertical. Les espatlles lleugerament ofertes. Els braços en angle recte. Els colzes oberts, relaxats i flexionats. I les mans han d'estar separades un pam aproximadament.

Quan volem posar una càrrega al cavall, el pes ha d'estar ben repartit, l'equip ha d'estar ben cuidat, el pes ha de ser acceptable, s'ha d'ajustar correctament al cavall i al genet i no es poden portar matèries inflamables, abrasives o perilloses.

També és important la part mèdica, en la qual cal tenir presents tots els objectes que hi ha a la farmaciola de la casa i a la farmaciola de ruta.

La ferrada és una operació molt important, ja que el cavall manté tot el pes sobre les ferradures; per això el ferrador rep tanta responsabilitat.

En un quart apartat del treball hi consta la meua vivència personal en un curs d'estiu que va durar una setmana. Em vaig apuntar a aquest curs, perquè a casa sentia molt a parlar dels cavalls, i jo volia viure aquella experiència. Jo vaig entrar en el grup sense saber gairebé res, i vaig sortir-ne amb les nocions bàsiques per poder muntar. Va ser una experiència inoblidable, ja que la relació amb els companys va ser molt bona i la relació amb els cavalls va ser immillorable, ja que els hi vaig perdre la por i em vaig guanyar la seva confiança.

I finalment, en el quart i últim apartat explico una competició molt emocionant, el raid hípic.

El raid hípic és una disciplina eqüestre que es desenvolupa camp a través, és a dir, a l'aire lliure, pels boscos... Els raids són curses de resistència.

Els genets segueixen una ruta marcada per l'organització, en general són curses llargues i per tant la competició pot ser que duri més d'un dia. Els genets, depenent de les característiques del terreny i del cavall, marquen els diferents aires.

En aquest apartat explico també els entrenaments que l'equip *Vilaformiu endurance* utilitza per preparar els seus cavalls. Hi trobem, a més a més, la funció de l'organització, dels controls veterinaris i dels jutges.

I finalment una vivència personal en el raid de Vic com a assistència de l'equip *Vilaformiu endurance*. Va ser una experiència molt bona, ja que vaig poder veure tot aquell seguit de coses que els propietaris i els oncles m'havien explicat, i a més a més vaig aprendre a compenetrar bé la feina amb la resta de companys de l'assistència.

En acabar el treball he aconsellat l'objectiu que tenia marcat abans de començar-lo: m'he endinsat en el món de l'hípica, i n'he après moltes coses.

Així que el treball m'ha ajudat a ampliar els meus coneixements en un camp nou per a mi, i he conegut un animal fabulós com és el cavall.

Esteve Montardit
IES Pere Fontdevila